Rapportage en jaaractieplan

Beleidsaccent ‘De leraar trekt aan de bel’

Afdeling Economische en Maatschappelijke Ontwikkeling
Katrien Buijsse en Stephan Leewis
November 2018
T18.10635

Inleiding

In 2017 is het Beleidsplan Sociaal Domein 2018-2022 “versterken van veerkracht” vastgesteld door de gemeenteraad. Daarnaast zijn in 10 beleidsaccenten aangewezen waarop we de komende jaren extra inzetten. De aansluiting tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp is benoemd als beleidsaccent. In diezelfde periode is de Onderwijsvisie vastgesteld waarbij ook dit onderwerp als actiepunt is benoemd. Om de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp te kunnen verbeteren is het belangrijk om een goed beeld te hebben van de staat van de huidige aansluiting. De afgelopen maanden is daarom gewerkt aan een analyse van de huidige situatie en verbinding tussen partners binnen het onderwijs en zorg. De belangrijkste conclusies van die analyse staan in dit memo en vormen een aanvulling op het eerder door het college vastgesteld beleidsaccent. We geven door middel van een actieplan antwoord op de vraag hoe het college invulling gaat geven aan de bevindingen.

1. Wat hebben we gedaan om een beeld te krijgen?

De afgelopen tijd hebben we op diverse wijzen informatie vergaard om iets te kunnen zeggen over de huidige werkwijze en staat van de aansluiting in onze gemeente.
In de gespreksrondes met het onderwijs hebben we ons gebaseerd op de vragenlijsten die het Nederlands Jeugdinstituut heeft ontwikkeld voor dit onderwerp. De gespreksrondes hebben op het Voortgezet Onderwijs plaatsgevonden: we hebben gesproken met zorgcoördinatoren en (adjunct)directeuren.
Voor het Primair Onderwijs hebben we ons gebaseerd op de leergemeenschap die vanuit het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs loopt. Tijdens de overleggen is met scholen uit het Delflanden (waaronder PO scholen uit Lansingerland) gebied gesproken over de aansluiting onderwijs en jeugdhulp.
Daarnaast zijn we in gesprek gegaan met relevante samenwerkingspartners over hun beeld van de aansluiting:

- Koers VO (samenwerkingsverband Passend Onderwijs voortgezet onderwijs) en PPO-Delflanden
- Leerplicht
- Jeugdprofessionals van de gemeente
- Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
- Jeugdhulpaanbieders van schoolmaatschappelijk werkers en jeugd- en gezinscoaches.

Afspraken met Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

De gesprekken met de samenwerkingsverbanden van het VO en PO hebben opgeleverd dat we een structureel overleg met beide samenwerkingsverbanden hebben ingevoerd waarbij we een ontwikkelagenda opstellen. Daarbij stemmen we de speerpunten en ontwikkelpunten van de samenwerkingsverbanden af op onze doelen en ons jaaractieplan dat voortvloeit uit deze analysefase.

Het afgelopen jaar is met Koers VO gewerkt aan een nieuwe samenwerking. De basis van deze nieuwe samenwerking bestaat uit een directe relatie tussen Koers VO en de gemeente. In de periode hiervoor werden afspraken met Koers gemaakt in een OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) met alle gemeenten in het Rijnmond gebied. Nu maken Koers VO en de gemeente, in direct onderling contact, afspraken met elkaar. Dit leidt tot snelle heldere communicatie en duidelijke afspraken waar direct op wordt gehandeld. Resultaat van deze samenwerking is o.a. dat er nu op drie VO scholen wordt gewerkt aan een verbeterde zorgstructuur waarbij de gemeentelijke jeugdhulp beter wordt ingebed.

Een vergelijkbare relatie willen we ook met PPO Delflanden aangaan. Het doel hierbij is een betere samenwerking tussen de jeugdhulp en onderwijs zoals beschreven in de visienota onderwijs en het beleidsaccent “de leraar trekt aan de bel”. Dat betekent het investeren in de ondersteuningsmogelijkheden en de know-how van scholen. Zo zorgen we dat leraren problemen eerder opsporen en dat ondersteuning sneller en soms via of op school wordt aangeboden. We kunnen dit alleen effectief doen als we aansluiten bij de realiteit zoals leraren op school én professionals in de jeugdhulp die ervaren. Door een directe samenwerking aan te gaan met PPO Delflanden kunnen we beleidsafspraken maken die aansluiten bij die realiteit. Afspraken die uitgaan van directe samenwerking

tussen de leraar en de intern begeleider op school, de jeugdverpleegkundige van het CJG en de jeugdprofessional van de gemeente.

We zetten in op:

- Afspraken maken over de werkwijze, informatie uitwisseling en escalatie die aansluit bij de realiteit van de professionals in de uitvoering.
- Het versterken van elkaars informatie positie.
- Gezamenlijke inzet op het verbeteren en verbreden van het aanbod van (preventieve) ondersteuning (op school).

Om dit te bereiken zetten we in op samenwerking op drie niveaus:

1. Structureel overleg op beleidsniveau tussen Samenwerkingsverbanden en de gemeente.
2. OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) met de bestuurders van PPO Delflanden en Koers VO en de wethouder(s) onderwijs en jeugdhulp.
3. Direct contact op uitvoeringsniveau tussen school, CJG, gemeentelijke jeugdprofessionals en consulenten van PPO Delflanden in een werkgroep Onderwijs-jeugdhulp. Deze is in september 2018 gestart.

Als wij op deze manier samenwerken, kunnen we sneller, efficiënter en effectiever komen tot een goede aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs. Dat betekent betere zorg voor onze kinderen en jongeren en een hogere tevredenheid bij leraren en professionals.

2. Hoe is de staat van de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp op dit moment?

Op basis van het hierboven beschreven onderzoek hebben wij een achttal bevindingen met betrekking tot de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp.

Grote waardering en goede samenwerking tussen het CJG en het onderwijs

De jeugdverpleegkundige voert namens het CJG preventieve gezondheidsonderzoeken uit bij kinderen op zowel het VO als PO. Deze onderzoeken worden op school uitgevoerd. Daarom is (een vaste) verpleegkundige regelmatig op scholen aanwezig. Daarnaast is de verpleegkundige voor alle VO-scholen sparringpartner voor vraagstukken over zorg en ondersteuning van leerlingen. De verpleegkundige functioneert op deze manier als verbindingsofficier tussen de scholen en de rest van het CJG en vervult hiermee een belangrijke rol binnen de door ons georganiseerde toegang tot jeugdhulp. Dat doet de verpleegkundige door casussen door te spreken met zorgcoördinatoren, intern begeleiders en/of mentoren. Ze doet waar nodig een brede uitvraag en verwijst leerlingen door naar andere vormen van zorg of naar de gemeente voor beschikkingszorg.

Er is grote waardering voor de aanwezigheid en de taakinvulling van de verpleegkundige binnen de scholen. Tegelijkertijd constateren we ook dat de verpleegkundigen zich (niet altijd) onderdeel voelen van de gemeentelijke jeugdhulp. Ze kennen niet altijd de wegen naar de hulp en ondersteuning die niet via het CJG wordt aangeboden. Tevens zijn zij vaak gehouden aan geheimshoudingsplicht, menen zij. Dit wordt door scholen soms als belemmerend ervaren.

Grote betrokkenheid bij het onderwerp bij scholen

Op de VO-scholen is er een grote betrokkenheid bij leerlingen die ondersteuning nog hebben en een grote wil om die ondersteuning ook zo goed mogelijk te organiseren. Scholen zijn zich bewust van hun spilfunctie in de signalering van problemen en zien het ook als verantwoordelijkheid van de school. Dit wordt versterkt door het besef dat de school er zelf ook last van heeft als leerlingen onvoldoende worden

begeleid. Deze betrokkenheid wordt extra sterk gevoeld bij VMBO scholen. Een vaker genoemd punt is dat VMBO scholen relatief veel leerlingen krijgen die door tegenvallende resultaten van een Havo school “afstromen”. In sommige gevallen gaat het dan, in de beleving van de desbetreffende school, niet om leerlingen die vanwege hun intellectuele capaciteiten het Havo niet aankunnen maar die door een beperking of een lastige (thuis)situatie worden geremd. Ook geven VMBO scholen aan een sterke verantwoordelijkheid te voelen voor leerlingen voor wie het VMBO eigenlijk te zwaar is. Deze leerlingen moeten eigenlijk afstromen naar het praktijkonderwijs maar dit is voor leerlingen en ouders vaak een grote stap. Soms komt dat doordat er een stigma kleeft aan praktijkonderwijs. Maar ook de afwezigheid van praktijkonderwijs in Lansingerland speelt hier in mee. Juist deze jongeren moeten voor hun onderwijs naar Rotterdam. Iets wat veel ouders en leerling als een zware last ervaren.

De organisatie van de gemeentelijke zorgstructuur voor jeugd is voor scholen onduidelijk

De gemeente Lansingerland heeft de toegang tot jeugdhulp geregeld via gemeentelijke jeugdprofessionals én via het CJG (waar de jeugdverpleegkundige deel van uitmaakt). Daarnaast zijn huisartsen ook een toegangsroute tot jeugdhulp die door scholen en ouders veelvuldig wordt ingeschakeld. Scholen hebben tenslotte vaak ook te maken met schoolmaatschappelijk werkers, leerplichtambtenaren en regelmatig lopen jeugd- en opvoedcoaches rond op een school vanuit casuïstiek. Daarnaast bestaat ook nog het aanbod vanuit de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Het blijkt dat voor scholen vaak onduidelijk is wat nu de gewenste en meest effectieve route is om zorg voor een leerling te organiseren.

Het effect hiervan is dat er zorgcoördinatoren zijn die voor elke vorm van ondersteuning doorverwijzen naar de huisarts of direct naar (niet-gecontracteerde) aanbieders. Dit staat haaks op het ‘één gezin, één plan, één regisseur’ zorgbeleid van de gemeente. Een verwijzing naar zware (en vaak dure) GGZ-zorg is niet altijd het meest passend en effectief voor een leerling.
Ook hebben veel zorgvragen van leerlingen een sterke relatie met de situatie thuis of op school. Die wordt in de route via de huisarts (niet altijd) voldoende meegenomen. Het is mede door de onduidelijke structuur vaak onduidelijk of niet goed afgesproken wie verantwoordelijk is voor de regie op een casus.

Sterk verschillende wijze van organisatie van zorg

Wat opvalt uit de gesprekken en de leertafels is dat er een sterk wisselend beeld per school is hoe de zorgtaak wordt ingevuld. Sommige VO scholen hebben meer dan 1 FTE aan zorgcoördinatie terwijl andere scholen (tijdelijk) slechts 5 uur beschikbaar hebben. Sommige scholen kiezen er voor zorgcoördinatie gedeeltelijk te beleggen bij afdelingscoördinatoren en mentoren. Andere kiezen alle zorgvragen bij één of twee specifieke medewerkers neer te leggen.

Wisselende achtergronden en verantwoordelijkheden van zorgprofessionals op de scholen

De achtergrond en expertise van de zorgcoördinatoren/Intern Begeleiders op zowel VO-scholen als PO-scholen is verschillend. Sommige scholen kiezen ervoor een specifiek gekwalificeerde medewerker (bijvoorbeeld een gediplomeerd orthopedagoog) aan te nemen als zorgcoördinator. Op andere scholen is dit een docent die door middel van bijscholing extra kennis over het zorgveld krijgt en daarnaast vaak ook zelf nog les geeft.

Wisselende aanpak en zorgstructuur

Wat opvalt is het enorme verschil in aanpak van scholen nadat gesignaleerd is dat een vorm van zorg benodigd is. Zo bespreken niet alle scholen casussen in een multidisciplinair zorgoverleg. Uit de gesprekken blijkt dat grosso modo de zorgcoördinatoren met het minst aantal uren ook de minste kennis van het zorgveld hebben. Ook heeft het organiseren van een zorgstructuur bij deze scholen vaak geen prioriteit. Zo heeft lang niet elke school structurele casuïstiekoverleggen of multidisciplinaire overleggen met andere (zorg)partners.

Kinderen met een hulpvraag vallen niet altijd (op tijd) op

We constateren dat kinderen met een jeugdhulpvraag niet altijd opvallen. Daarbij gaat het vooral om kinderen die didactisch meekomen maar toch een hulpvraag hebben. In de gesprekken ging het dan vaak

om kinderen met een relatief hoog IQ, maar met bijvoorbeeld dyslexie, een angststoornis of een stoornis in het autistisch spectrum. Vaak wordt er wel opgemerkt dat er iets is met het kind, maar omdat de schoolprestaties voldoende zijn wordt dit probleem niet altijd als nijpend ervaren door het onderwijs. Later, vaak bij overstap naar het VO of zelfs in de latere VO-loopbaan, volgen er toch leerproblemen. Bij eerdere signalering én daarbij ook een passende actie op het probleem kan er beter en effectiever hulp geboden worden.

De overgang van PO naar VO blijft voor leerlingen met een zorgvraag een extra grote uitdaging

De overstap van PO naar VO voor leerlingen met een extra zorgbehoefte is moeilijk en ingewikkeld. Dit vraagt vaak begeleiding en voorbereiding van de leerling. Een leerling die zich met wat extra aandacht van de docent goed ontwikkelt in een basisschoolklas kan het zeer lastig vinden te aarden op een VO-school waar veel meer van hem wordt verwacht en minder sturing en begeleiding plaatsvindt. Goede afstemming tussen het PO en VO kan daarbij helpen. Dat gaat vaak goed, maar ook geregeld niet. Overdrachtsdossiers bevatten soms weinig tot geen informatie over de leerling. Maar ook wordt ervaren dat PO-scholen weinig terugkoppeling krijgen van de VO-school en niet voldoende om informatie over de leerling worden gevraagd.

3. Gezamenlijke aanpak CJG en leerplicht op langdurig verzuimers

Schoolverzuim is een actueel en groeiend maatschappelijk probleem. Het is een risicofactor voor de gezonde ontwikkeling van jeugdigen en verhoogt de kans op voortijdig schoolverlaten. Zowel geoorloofd (ziekteverzuim) als ongeoorloofd verzuim (spijbelen) komt met enige regelmaat voor onder jeugdigen uit Lansingerland. Gemeenten hebben een centrale rol als het gaat om de zorg voor jeugdigen van 0 tot 23 jaar en er zit een duidelijke relatie tussen deze zorg en school(ziekte)verzuim. Langdurig of frequent schoolverzuim is een belangrijke risicofactor voor een gezonde ontwikkeling en optimale ontwikkelingskansen van jeugdigen. Jeugdigen die veel verzuimen lopen grotere kans onderwijs te volgen onder hun niveau of zonder startkwalificatie het onderwijs te verlaten. Bovendien is vaak sprake van achterliggende problemen, waarvoor passende ondersteuning nodig is.
Omdat de afgelopen jaren het schoolziekteverzuim licht toenam hebben het CJG en leerplichtambtenaren aandacht voor het onderwerp gevraagd bij de directie in de bezoekrondes die zij deden bij alle basisscholen.

Een effectieve en efficiënte aanpak van school(ziekte)verzuim werkt namelijk alleen door krachten te bundelen en samen te werken met leerlingen, ouders, onderwijs, leerplicht, schoolmaatschappelijk werk en andere partners binnen de zorgstructuur van het onderwijs. Dit punt krijgt een plaats in de acties die we voorstellen in het actieplan.

4. Bescherming persoonsgegevens

Bij samenwerking binnen het Sociaal Domein vormt het onderwerp privacy vaak onderwerp van gesprek. Binnen het Sociaal Domein zijn we bezig met een gemeentelijke leertuin gegevensdeling. We haken hier het onderwijs op aan omdat goede ondersteuning voor het bieden van goede ondersteuning aan kinderen in de school, samenwerking tussen diverse partijen noodzakelijk is. In de leertuin vinden we met alle betrokken partijen antwoorden op vragen rondom het beschermen van persoonsgegevens om ervoor te zorgen dat de wet op de privacy nooit een belemmering mag vormen in het helpen van een kind.

We hebben mr. Jolanda van Boven van het bureau Zorg en Veiligheid, expert op dit terrein, gevraagd om een leertuin voor ons vorm te geven. Zij hebben ditzelfde traject ook bij andere samenwerkingspartners uitgevoerd.
Kern van de leertuin, die nu nog loopt, is om te weten:

- welke informatie je mag delen
- wanneer dat mag, onder welke omstandigheden en op welke juridische gronden

- hoe dat staat in relatie tot de privacywet en de beroepscode.

Het Voortgezet Onderwijs, jeugd-en gezinscoaches, leerplicht, CJG, schoolmaatschappelijk werk, gemeentelijke jeugdprofessionals, politie en jongerenwerk nemen deel aan deze leertuin. Er is sprake van een gezamenlijk gevoel van urgentie om dit onderwerp goed met elkaar uit te denken. Het is van belang dat we goede afspraken maken en de zorgstructuur en informatiestructuur beter op elkaar laten aansluiten. Door het ontmoeten van elkaar en elkaars werelden komen professionals nader tot elkaar. Het zorgt voor begrip van elkaars professionele ruimte om te bewegen tussen recht op bescherming van persoonlijke levenssfeer en recht op hulp. Een vervolgtraject van action-learning volgt waarbinnen de professionals in de uitvoering met elkaar casuïstiek bespreken waarbij het vinden van een gezamenlijke taal en werkwijze rond informatiedeling het doel is.

5. Conclusies

Sommige van voorgaande bevindingen zijn vanzelfsprekend. Zo lijkt het logisch dat er verschillen zitten in hoe scholen omgaan met hun zorgtaak en dat er verschillend wordt aangesloten bij de gemeentelijke jeugdhulp. Dit heeft te maken met de verschillen in leerlingpopulaties, schoolculturen en schoolconcepten op de verschillende Lansingerlandse scholen. Scholen kiezen ervoor om passend onderwijs en zorg te organiseren op die wijze die past bij de school en de leerlingen van de school.

Jeugdhulp is voor de gemeente een relatief nieuwe taak waarbij het gehele speelveld is veranderd in een paar jaar tijd. De gemeentelijke organisatie is ook nog zoekende naar een goede inbedding bij alle bestaande structuren. Dit maakt dat het zoeken van passende jeugdhulp voor scholen ook ingewikkeld is.

Ondanks dat bovenstaande verschillen verstandig, logisch en/of verklaarbaar zijn, is er ook een aantal verschillen die negatieve consequenties hebben. Een voorbeeld hiervan is dat er een duidelijk verschil lijkt te zijn in de beschikbaarheid in uren van een zorgcoördinator en de kennis van het zorglandschap. Het ontbreken van kennis over bijvoorbeeld de inzet van gezinscoaches of rol van de jeugdprofessional kan dan uitmonden in het risico dat de school de leerling doorverwijst naar andere of zelfs verkeerde hulp óf een casus te lang bij zich houdt totdat de situatie onhoudbaar wordt.

6. Acties

Op basis van voorgaande bevindingen en conclusies lijkt het verstandig om als onderwijs en gemeente een gezamenlijke standaard af te spreken hoe we omgaan met de aansluiting onderwijs en jeugdhulp. Om te zorgen dat de gemeentelijke jeugdhulp voor scholen simpeler toegankelijk en dichterbij is, dat scholen beter in staat zijn om jeugdhulp vragen het hoofd te bieden én om te zorgen dat we gebruik kunnen maken en kunnen leren van elkaars expertise. Om dat te bereiken presenteren we acties die we samen met het onderwijs en betrokken partijen tot uitvoering brengen in de komende jaren. Zie het jaaractieplan.

7. Actieplan leraar trekt aan de bel

Het plan is opgebouwd aan de hand van acht acties. Per actie is een aantal doelstellingen en een bijbehorende aanpak beschreven.

Actie 1: Ondersteuning is voor scholen gemakkelijk benaderbaar en gemakkelijk inzetbaar			
Doelstelling	**Aanpak**	**Categorie**	**Stand van zaken**
Door het benoemen van een gemeentelijk schoolcontactpersoon zorgen we ervoor dat ondersteuning gemakkelijk benaderbaar en gemakkelijk inzetbaar is. We zorgen hiermee voor korte lijnen en door vaste gezichten zorgen we voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen zorgprofessionals op school en jeugdhulpprofessionals.	• We stellen 1 gemeentelijk onderwijscoördinator aan. Dit is een jeugdprofessional die onderwijs als expertisegebied heeft. Zij is het aanspreekpunt voor scholen en jeugdhulp en vormt de spin in het web tussen de gemeentelijke teams zoals veiligheid en sluitende aanpak. • De coördinator zorgt dat vragen op de goede plek terecht komen én dat er actie op wordt ondernomen. Dit zal scholen ontlasten in het vinden van de juiste hulp voor een leerling. • De onderwijscoördinator is betrokken bij (beleids)ontwikkelingen en afspraken op dit expertisegebied.	• Toegankelijkheid zorg • Coördinatie van zorg	Er is een werkgroep onderwijs-jeugdhulp ingericht waarin een jeugdprofessional deelneemt
	• Jeugdprofessionalsworden gekoppeld aan scholen en hiermee dus ook aan vaste overlegstructuren van de betreffende	• Toegankelijkheid zorg • Korte lijnen	

	scholen.		
Actie 2: Jeugdhulp dichterbij scholen organiseren			
Doelstelling	**Aanpak**	**Categorie**	**Stand van zaken**
We streven naar het organiseren van laagdrempelige jeugdhulp op scholen. Door een hulpverlener te koppelen aan scholen is het aanbod laagdrempelig voor leerlingen en voor zorgprofessionals op de school. De hulpvorm wordt ingebed in het zorglandschap en zorgstructuur van Lansingerland.	• We hebben het huidige zorgaanbod onder de loep genomen en zien overlap tussen schoolmaatschappelijk werk en jeugd- en gezinscoaching. We zien meerwaarde in een integraal zorgproduct als verbindingsofficier tussen onderwijs en jeugdhulp: de jeugdcoach op school.	• Passend en effectief zorgaanbod • Optimaliseren zorglandschap	Deze vernieuwende werkwijze heeft op procesniveau invloed op de afspraken over het schoolmaatschappelijk werk die er momenteel zijn. De nieuwe werkwijze is besproken op de bestuurlijke agenda (LEA PO/VO) en bespreken we opnieuw in februari 2019. De voorbereidingen voor de aanbesteding lopen.
Actie 3: In Lansingerland werken we integraal en interdisciplinair om leerlingen tijdig en goed te ondersteunen.			
Doelstelling	**Aanpak**	**Categorie**	**Stand van zaken**
Een integrale en interdisciplinaire aanpak is nodig om vroegtijdig en effectieve ondersteuning te kunnen bieden. We stellen voor om consequent en op alle scholen te werken met casuïstiek/zorgoverleggen waarbij een vertegenwoordiging van zorg-onderwijsprofessionals aansluit.	• (Vermoedens) van zorg worden besproken in een structureel zorgoverleg op school • De zorgcoördinator/IB'er van de school heeft hierin een sleutelpositie • In lijn van actie 2 formeren we in de nieuwe werkwijze een ondersteuningsteam per school. Wij adviseren om de volgende partijen te laten aansluiten: jeugdverpleegkundige, jeugdprofessional, IB'er/zorgcoördinator, jeugdcoach op school, zie actie 2). Nauw betrokken zijn uiteraard de leerplichtambtenaar en de vertegenwoordiger passend onderwijs. Afhankelijk van de casus ook jeugd- en jongerenwerk, een betrokken	• Optimaliseren zorglandschap • Korte lijnen • Coördinatie van zorg	Het optimaliseren van zorgoverleggen binnen de scholen willen we in gezamenlijkheid met onderwijspartners oppakken. Er is een werkgroep waarin dit onderwerp op de agenda staat. Een belangrijk onderwerp in deze actie vormt het delen van gegevens tussen onderwijs, zorg en gemeente. In actie 8 werken we dit onderwerp verder uit.

	zorgverlener, politie en een (gemeentelijk) adviseur veiligheid.		
Actie 4: Benoem en faciliteer een spin in het zorgweb op school			
Doelstelling	**Aanpak**	**Categorie**	**Stand van zaken**
Het is cruciaal voor de goede ondersteuning aan leerlingen dat ondersteuning op school goed wordt gecoördineerd en samenhang in hulp en ondersteuning is gewaarborgd. Alle leerlingen behoren in beeld te zijn bij de zorgcoördinator op school en er wordt op structurele basis overleg gevoerd over zorgleerlingen.	• Het vraagt tijd en expertise om de coördinatie van zorg op school professioneel op te tuigen. Scholen zullen hierin moeten investeren. Dit is een thema dat we bespreekbaar maken met het onderwijs. • Scholen zijn in gezamenlijkheid met de samenwerkingsverbanden Koers VO en PPO-Delflanden ervoor verantwoordelijk dat er voldoende FTE's zorgcoördinatie beschikbaar zijn.	• Coördinatie van zorg	Op dit punt hebben we in de analyse voldoende aanknopingspunten gevonden om met scholen hierover in gesprek te blijven. Belangrijker is dat dit punt op de gezamenlijke ontwikkelagenda staat van beide samenwerkingsverbanden en de gemeente. Het is een onderwijsaangelegenheid om de coördinatie van zorg goed en professioneel te organiseren.
Actie 5: In Lansingerland werken we constant aan het verbeteren van onze samenwerking			
Doelstelling	**Aanpak**	**Categorie**	**Stand van zaken**
Het zorglandschap en het onderwijslandschap zijn constant in beweging. Om elkaar te blijven vinden en de samenwerking optimaal te houden is het van groot belang om van elkaar te leren.	• Om overkoepelende en beleidsvormende zaken te agenderen is een werkgroep onderwijs-zorg ingericht. • De gemeente organiseert met regelmaat een (thema)bijeenkomst jeugdhulp-onderwijs voor onderwijs en gemeente.	• Samenwerking • Korte lijnen	De werkgroep is opgericht en is in september voor het eerst bij elkaar gekomen. In het voorjaar van 2019 willen we een grote netwerkbijeenkomst organiseren in combinatie met de aanbesteding Jeugdcoach op School.
Actie 6: Zorg voor warme overdracht bij de overgang van PO naar VO			
Doelstelling	**Aanpak**	**Categorie**	**Stand van zaken**

Voor een betere ondersteuning en vroegsignalering is het van groot belang dat de overdracht van een leerling van PO naar VO nog beter gaat dan nu.	• De beste werkwijze voor overdracht is om tenminste eenmaal direct (warm) contact te hebben tussen PO en VO over de leerling. Uiteraard is dit een onderwijs-aangelegenheid. • In dit gesprek kan over meer dan de feitelijke voortgang van de leerling worden gesproken.	• Samenwerking	Er vindt momenteel een landelijk onderzoek vanuit DUO plaats over de overgang. Eind 2018 worden de resultaten verwacht en zal eventueel voor Lansingerland aanvullend onderzoek worden gedaan.
Actie 7: Zet in op het voorkomen van (langdurig) verzuim			
Doelstelling	**Aanpak**	**Categorie**	**Stand van zaken**
Door te investeren in een integrale aanpak willen we (langdurig) verzuim van leerlingen zoveel mogelijk voorkomen.	• Een duidelijke zorgstructuur op scholen is een randvoorwaarde voor preventie van schoolziekteverzuim. • CJG Rijnmond en Leerplicht continueren hun gezamenlijke bezoekrondes op het VO. • Een integrale aanpak met duidelijkere afspraken over het werkproces, rollen en taken.	• Samenwerking • Coördinatie van zorg • Optimaliseren zorglandschap • Korte lijnen	In de werkgroep Onderwijs-Jeugdhulp is dit onderwerp reeds geagendeerd. Een subgroep gaat aan de slag met dit thema.
Actie 8: Ontwikkel een nieuwe standaard voor het delen van privacygevoelige gegevens			
Doelstelling	**Aanpak**	**Categorie**	**Stand van zaken**

Een gezamenlijke taal en werkwijze uitdenken voor het uitwisselen van persoonsgegevens.	• Een leertuin gegevensdeling voor het basisonderwijs en belangrijke stakeholders. • Een action-learning traject voor VO en PO om concrete afspraken te maken over uitwisseling	• Samenwerking	Leertuin VO heeft plaatsgevonden in juni, action learning volgt. Leertuin PO wordt gepland.

8. Financiën

Wat	Lansingerlandse standaard	Kosten accent in 2018	Verwachtte kosten 2019	Verwachtte kosten 2020	Verwachtte kosten 2021
Dekkend aanbod jeugdhulp en Passend Onderwijs (onderwijszorgarrangementen)	€ 100.000	-			
Schoolmaatschappelijk werk PO	€ 105.000	-			
Jeugd- en gezinscoaching	€ 511.228	-			
(Voorbereidingen) nieuwe werkwijze Jeugdcoach op School (PO en VO)	-	€ 2.000	-	€ 130.000	€ 130.000
Project schoolziekteverzuim (PATS)		-	€ 12.000	€ 12.000	-
Tijdelijke Extra inzet jeugdverpleegkundige voor voorbereidingen schoolverzuimproject 2018	-	€ 5.000	€ 5.000	-	-
(Thema)bijeenkomst jeugdhulp- onderwijs: leertuin gegevensdeling PO en VO 2018 en 2019		€ 15.000	€ 15.000	-	-
Bijeenkomst zorgprofessionals		-	€ 1000	-	€ 1000
Totaal benodigd		**€22.000**	**€ 36.000**	**€ 142.000**	**€ 130.000**
Dekking					
Beschikbaar budget accent		€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Aanvullende middelen (dekking uit post jeugdhulp lokaal)		-	-	€ 32.000	€ 20.000
TOTAAL		**+ €88.000**	**+ €74.000**	**€0,-**	**€ 0**

9. Planning

Q3 en Q4 2018	Q1 en Q2 2019	Q3 en 4 2019	2020 en 2021
Aanstellen gemeentelijk onderwijscoördinator in de uitvoering			
	Koppelen jeugdprofessionals aan scholen		
Bespreken resultaten analyse onderzoek met onderwijsvertegenwoordigers			
Voorbereiding aanbesteding jeugdcoach op school (JOS) (combi SMW en coaching)	Voorbereidingen aanbesteding jeugdcoach op school	Aanbesteding JOS	Start nieuwe werkwijze JOS
Vaststellen ontwikkelagenda Koers VO en PPO-Delflanden	Uitvoeren ontwikkelagenda Koers VO en PPO-Delflanden		
Start werkgroep onderwijs-jeugdhulp	Implementatie uitwerkte actiepunten in werkgroep		
Uitkomsten onderzoek overgang PO-VO	Implementatie onderzoeksresultaten op scholen	Implementatie onderzoeksresultaten op scholen	
	Netwerkbijeenkomst onderwijs en zorgprofessionals		Netwerkbijeenkomst onderwijs en zorgprofessionals
Leertuin gegevensdeling PO	Action learning leertuin gegevensdeling PO en VO		
Project Schoolziekteverzuim	Project Schoolziekteverzuim	Project Schoolziekteverzuim	
	Invoeren logopedische screening op PO		

Bijlage 1 kengetallen
Overzicht aantallen kinderen met hulp en ondersteuning in Lansingerland

Inwoners gemeente Lansingerland: 61.151

Overzicht onderwijs in Lansingerland

	Aantal scholen	Aantal leerlingen
Primair Onderwijs	22	7.006
Voortgezet Onderwijs	6	4.226

Aantal kinderen met jeugdzorg in Lansingerland

	H1 2015	H2 2015	H1 2016	H2 2016	H1 2017	H2 2017	H1 2018
Basis GGZ Intensief	61	62	66	82	114	188	209
Basis GGZ Kort	126	120	57	71	66	61	46
Basis GGZ Midden	114	114	84	117	131	160	177
Jeugd- en opvoedhulp	95	102	112	125	166	205	208
Jeugd GGZ Dyslexie	163	175	181	176	142	152	121
Jeugd GGZ Specialistisch	702	743	634	740	815	839	746
Jeugd met een beperking	121	132	141	138	141	159	207
Onvolledig Behandeltraject	20	13	3	6	15	14	15
Eindtotaal	1219	1259	1104	1252	1352	1495	1408

Figuur 8: aantal cliënten jeugdzorg per ondersteuningsvorm (bron: GWS)

Bron: halfjaarrapportage Sociaal Domein Lansingerland 2018

Specificatie naar relevante zorgtrajecten

Trajecten 2017		
	Aantal	Gem. duur traject
Jeugd-en gezinscoaching	175	8/9 maanden
Schoolmaatschappelijk Werk	458 *	5 gesprekken
Totaal		

*Voor het VO is dit aantal gebaseerd op een schatting.

Bijlage 2
Aantallen van leerlingen met onderwijszorgarrangementen (OZA's)

Wat zijn OZA's?
Vanuit de lokale verantwoordelijkheid in het kader van jeugdhulp moeten gemeenten de aansluiting tussen onderwijs en zorg organiseren. Met name op het speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) is sprake van kinderen die een integraal aanbod nodig hebben met een combinatie van onderwijs-en zorgcomponenten om tot leren en/of ontwikkeling te komen. Onder dit integrale, hoogspecialistische aanbod verstaan we onderwijszorgarrangementen (OZA's). Er is een gezamenlijke zorg vanuit onderwijs en gemeenten om dit aanbod te organiseren voor kinderen die dit nodig hebben in je gemeente.

Aantallen in Lansingerland op speciaal onderwijs
Op dit moment zitten in totaal 177 kinderen op cluster 3 en 4 scholen in de regio. Daarvan zitten 132 kinderen scholen voor basis en voortgezet onderwijs in Rotterdam. En 42 elders (Zoetermeer, Delft, 's-Gravenhage, Pijnacker-Nootdorp, Leiden).

Contractering OZA's voor Rotterdamse scholen
Op 1-9-2018 zijn nieuw afgesloten contracten voor OZA's in werking getreden voor Rotterdamse Speciaal Onderwijsscholen. Er is een hoofdaannemer gecontracteerd die de specialistische zorg voor haar rekening neemt. De gemeente Lansingerland heeft deelgenomen in deze aanbesteding en onze leerlingen op het speciaal onderwijs in Rotterdam vallen dus onder de regeling.